TURNEE ilmastonmuutoksen torjumiseksi alkamassa

8.3.2021

Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivisuutta pian tämän jälkeen. Tavoitteen saavuttamiseksi maankäyttösektorin hiilinielujen pitäisi ylittää muiden sektorien kasvihuonekaasu (KHK) -päästöt. Tähän vaaditaan paitsi nopeampia päästövähennyksiä, myös maaperän hiilinielujen vahvistamista.

Nykytilanteessa ojitettujen turvemaiden päästöt vaikeuttavat maankäyttösektorin mahdollisuuksia saavuttaa tätä tavoitetta. Kun maankäyttösektorin eli LULUCF-sektorin nettonielut vuonna 2018 olivat 10 Mt CO_2-eq, aiheutui ojitettujen soiden turpeen hajoamisesta 16 Mt CO_2-eq päästöt Tilastokeskuksen mukaan.

Jos turvemaiden päästöjä kyettäisiin voimakkaasti hillitsemään tai kääntämään jopa nieluksi, voitaisiin sektorin nettohiilinielut lähes tuplata. Kun energiaturvetuotanto vähenee erityisesti Etelä-Pohjanmaalla, on tarpeen arvioida turvetuotannosta vapautuvien alueiden ilmastoviisaita jälkikäyttöratkaisuja.

TURNEE sai yli miljoonan rahoituksen

”Metsät turvemailla –ratkaisuja päästöjen hallintaan ja hiilinielujen kasvattamiseen (TURNEE)” –hanke sai maa- ja metsätalousministeriöltä enintään 1 170 400 euron kokonaisrahoituksen. TURNEE-tutkimushanke kuuluu maa- ja metsätalousministeriön ”Hiilestä kiinni” -tutkimus- ja innovaatio -ohjelmaan.

Hankkeessa selvitetään uusien mittauksien ja mallinnuksen avulla, kuinka paljon maankäyttösektorin päästöjä voitaisiin pienentää reheviä turvemetsiä ennallistamalla, ja toisaalta kuinka paljon nieluja voitaisiin kasvattaa metsittämällä tai ennallistamalla käytöstä poistettuja suonpohjia. Hiiliasioiden lisäksi hanke tutkii turvemaiden vesiensuojelua.

Helsingin yliopiston apulaisprofessori Annalea Lohila koordinoi hanketta Helsingin yliopiston INAR-ilmakehätieteen keskuksessa, jota johtaa akateemikko Markku Kulmala. Hankkeessa ovat mukana lisäksi Helsingin yliopiston Metsätieteen laitos, Oulun yliopisto, Ilmatieteenlaitos sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulun Ruoka-yksikkö. Hanke toimii ajalla 1.3.2021 – 31.12.2023.

Maailman ensimmäinen turvetuotantoalueen mittausasema Etelä-Pohjanmaalle

Hankekokonaisuudessa on myös tarkoitus pystyttää eteläpohjalaiselle suonpohjalle ilmastovaikutuksia havainnoiva jatkuvatoiminen mittausasema. Käytöstä poistetulla turvesuolla ei vastaavia mittauksia ole aiemmin tehty missään päin maailmaa. Lisäksi hankkeessa tehdään muita hiilimittauksia ns. off-line -

konseptilla.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu on mukana mittaustoiminnassa. Tutkimustulosten välittäminen viranomaisille, neuvontaorganisaatioille sekä alan muille toimijoille on keskeinen osa hankkeen toimintaa. Esimerkiksi ELY-keskukset hyötyvät tiedosta, kun tulosten pohjalta voidaan tehdä suosituksia turvetuotantoalueiden jatkokäytöstä.

Hanke on ajankohtainen ja tärkeä turvemaavaltaiselle Etelä-Pohjanmaalle. Ilmastonmuutoksen torjuntaa tukeva tutkimustoiminta ja ilmastoviisaiden ratkaisujen löytäminen soiden jälkikäytölle ovat välttämättömiä. Turvemailla on mm. tärkeä rooli eteläpohjalaisen ruokaketjun tukena.

Jatkossa yhteistyö akateemikko Markku Kulmalan ryhmän kanssa on tärkeää. TURNEE on osa vähähiilistä ruokaketjua ja kiertotaloutta tukevaa hankeperhettä, johon mm. myös Manner-Suomen maaseutuohjelman Hybridienergiahanke (HYBE) ja tuorehaketeeman EIP-hanke kuuluvat.

MMT Risto LauhanenFT Kari Laasasenaho

SeAMK Ruoka